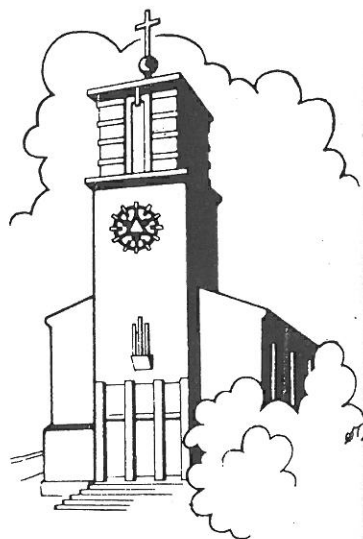

Diakoni — i menigheten

AV MENIGHETSPREST HELGE AARFLOT,
BRYN.

Menighetsprest Helge Aarflot som har skrevet månedens kronikk denne gang, er en av de prestene som danner presteteamet i Vestre Bærum.

Det råder fortsatt stor forvirring omkring diakoniforståelsen i Den norske kirke. Det er følgelig ikke til å undres over at den praktiske tilrettelegging og gjennomføring av diakonien også er temmelig broket. Diakoner finner vi på de forskjelligste poster i og utenfor kirken, med og uten vigsling. Tar vi feil når vi har fått det inntrykk at det for tiden er de færreste som blir diakoner i menigheten (menighets- eller soknediakoner)? Neppe.

Det faktum avspeiler hvor vanskelig det har vist seg å være å få tildelt diakonen en klar tjeneste nettopp i menighetssammenheng. Noen prestebrodrer har direkte og indirekte gitt uttrykk for at de har følt seg usikre overfor diakonene når han bryter med den tradisjonelle klokkerfunksjonen. Brødrene har tilmed følt seg fristet til å legge kjelker i veien for våre diakoner, kan enkelte fortelle.

Denne usikkerhet og motvilje er forståelig. For hva er egentlig diakoni?

En hovedgrunn til uklarheten som råder i synet på diakonen og diakonien skyldes at man ikke tilstrekkelig har gjort alvor av at det prinsipielt er Guds-folket, kirken, som både er diakoniens subjekt og primære objekt. Konkret vil det si: Diakonien arbeider i lokalmenigheten, for menigheten som en kirkens/menighetens mann/kvinne.

Prinsipielt er dette svært viktig. For selv om det i mange konkrete saker er slik at kommune og menighet er sammenfallende størrelser hva angår klienter/pasienter/konfidenter, så er det likevel av vital betydning for diakonien som menighetstjenere at det skjernes her: Diakonen betjener nemlig prinsipielt primært mennesker i

egenkap av dømte menighetslemmer i den kristne menighet. Det er følgelig like viktig å skjelve mellom kommune og menighet i diakonisynet som det er å skille mellom kirken og verden. Dersom dette skille ikke opprettholdes fører det automatisk til sekularisering både av kirke og diakoni.

Diakoniens sekularisering er den fare vi står overfor idag. Det er viktig å spørre: Hvordan skal vi kunne demme opp for den?

Det diakonisyn som bare legger avgjørende vekt på den individuelle intensjon hos den som utfører tjenesten, ikke er tilstrekkelig som bastion. «Virke sådan i det stille, det var det jeg gjerne ville»-synet makter ikke å hindre sekulariseringen av diakonien. Tvert om er det vel slik at et spiritualistisk diakonisyn som dette, snarere er en forutsetning for det sekulariserte diakonisynet som også legger avgjørende vekt på formålet, intensjonen og effekten av diakonien. I dette syn er den individuelle opplevelsen av Guds vilje og de politiske og sosiale konsekvenser det avgjørende grunnlag.

Kriteriene for dette finner en i den sosialpolitiske analyse og kritikk, som også retter seg mot kirkens og menighetens tradisjonelle funksjon i samfunnet. «Diakoni» blir da den innsats som virker frigjørende i sosial, økonomisk og politisk forstand. Diakonien får ingen selvstendig teologisk betydning, ikke engang som kristent vitnesbyrd. Skal vi som kirke og menighet ikke bare redde det mest verdifulle i våre diakonale tradisjoner, men også vinne diakonien for menigheten, må det finnes et solid ankerfeste

både på ankerfest og for ve i menighet konkret i midler. D forankring. Det er b stås rett, måte son larisering seringste som uter verket b

Mange poengter av nattve ved sin ord og s være.

Det er nen til s å få inst nattverdu også i : nemlig d forstått s nattverde skap. De ner er fo menighet det; sami nesker s diakonen et viktig nen synl kjærligret han repr kjærlighe andre so fordi vi h kjærlighe lovprises Denne k permaner hun oms de for h

Diakon imidlertid menighet ellers kan forstand. spørsmål streksdia disse tjer til høyme

Den ny ligg letter gaver, b

både prinsipielt teologisk og praktisk. Dette ankerfeste må være synlig både for menigheten og for verden. Det må være et solid ankerfeste i menighetens midte. Ifølge CA VII er menigheten konkret forsamlingen omkring de synlige nådemidler. Det må være her diakonien også får sin forankring, nemlig i selve nattverdforvaltningen. Det er bare med dette feste diakonien kan forstås rett, begrunnes og utformes praktisk på en måte som er tilstrekkelig solid til å motstå sekulariseringspresset såvel innenfra (ved sekulariseringsteologiske begrunnelser for diakonien) som utenfra (ved regler og bestemmelser i lovverket berører menighetens sosiale omsorg).

Mange synes kanskje dette er underlig at det poengteres så sterkt at diakonien springer frem av nattverdforvaltningen. Det er jo presten som ved sin ordinasjon av Gud er kalt til å forvalte ord og sakrament. Det er rett. Slik skal det også være.

Det er da heller ikke meningen å gjøre diakonen til sakramentforvalter. Derimot er poenget å få instituert diakonen som fast assistent ved nattverdutdelingen, både under høymessen men også i soknebudet. Soknebudet antyder nemlig den forbindelse det er mellom diakoni, forstått som omsorg for mennesker i nød, og nattverden som konstituerer menighetens fellesskap. De som p.g.a. sykdom eller av andre grunner er forhindret fra å delta i nattverdfeyringen i menighetens forsamling, får likevel anledning til det; samtidig dreier det seg om de samme mennesker som nyter godt av stell og omsorg fra diakonene. Denne praksis tolker og synliggjør et viktig teologisk poeng: Diakonien og diakonen synliggjør nemlig ved sin tjeneste Kristi kjærligrets konkrete omsorg for sine brødre, ja han representerer denne. Det er nettopp den kjærlighet hvormed vi er skyldige å elske hverandre som søsken i Kristus, vi som er ett i ham fordi vi har del i det samme brød. Det er denne kjærlighet som Kristus har til sine, som også lovprises i nattverdbønnene (eukaristibønnene). Denne kjærlighet og omsorg er diakonen en permanent påminnelse om samtidig som han/hun omsetter den i konkret praksis som forbilleder for hele menighetens omsorg for hverandre.

Diakoni er primært hverdagstjeneste. Den må imidlertid ha synlig forbindelse og forankring i menighetens forsamling omkring nådemidlene, ellers kan en vanskelig tale om diakoni i egentlig forstand. Derfor bør vi som en konsekvens stille spørsmålstegn ved alle slags former for «bindestreksdiakoni» (anstalts-, bedrifts-, o.s.v.) dersom disse tjenester ikke har synlige forbindelseslinjer til høymessen.

Den nye høymesseliturgien vil gjøre det atskil- lig lettere for oss å gi diakonene liturgiske oppgaver, både ved lesepult som lektor, og som

leder av kirkebønnen, og ved alterbord, både før, under og etter nattverden. Dermed er det mulig ved gode instruksjoner å gi diakonene den nødvendige liturgiske tjeneste som er en absolutt forutsetning for å sikre diakonien i hverdagens stell og omsorg karakter av menighetstjeneste.

Vi må følgelig av all makt støtte diakonene i deres bestrebelser på å oppnå anerkjennelse som en fast kirkelig tjeneste i menigheten. I en statskirkelig sammenheng vil det konkret si: Vi må kjempe for at det opprettes offentlige stillinger i menighetene som lønnes over statsbudsjettet. Det bør endelig påpekes at diakonispørsmålet er et nøkkelspørsmål i sammenheng med tjenestetifferensieringen. Det er mulig at vi her kan komme videre uten å radbrekke prekenembetet (CA V). Vi kan muligens definere alle andre tjenester utenom embetet med Ord og sakrament som diakoni i en eller annen form. Slik sett kan f. eks. kateketen betraktes som diakon med spesialoppdrag å støtte foreldre i deres oppdragelsesgjerning i undervisning og opplæring. Vi kan også minne om at spørsmålet om kvinnelige prester kunne få en fullgod løsning i den kvinnelige diakoni (Bj. Skard) når en besinner seg på diakoniens innslag av sjelesorg/terapi i oldkirken. Våre sykehusprestens viktigste gjøremål er som kjent sjelesorg, samtaler og andakter og arbeid i team med andre terapeuter. Det kan godt forstås som diakoni og begrunnes som sådan.

Diakonien og diakonenes status må oppvurderes i menighetene.

* * *

Vi skal i et senere nr. av «Diakonos komme tilbake til hvordan dette syn på diakonien vil ha praktiske konsekvenser for diakonen og hans plass i den menigheten hvor Aarflot er prest.

Red.

Kretsmøter

SØRLANDET DIAKONKRETS

har møte hos Kåre Nygård, Pusnes på Tromøya 8. april kl. 18.30.

Velkommen alle kretsens diakoner med ektefeller. Diakonistudenter på praksis innen kretsen er hjertelig velkommen.